

Motion till riksdagen 2022/23:994

av **Martin Kinnunen m.fl. (SD)**

Jakt, viltvård och tradition

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återta makten över jakt- och viltvård från EU och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att art- och habitatdirektivet behöver reformeras och anpassas efter regionala och nationella förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i EU verka för att flytta vargen från strikt skyddad till att bli förvaltningsbar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om viltförvaltningsdelegationernas beslutsmässighet där beslut om skydds- och licensjakt måste kunna verkställas redan i viltförvaltningsdelegationen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om viltförvaltningsdelegationernas sammansättning, som måste återgå till den ursprungliga, där balansen mellan politiken, olika intressen, myndigheter m.fl. speglas bättre än i den nu gällande sammansättningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skyddsjakt och ersättning vid angrepp på tamboskap och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda rennäringen mot rovdjursangrepp och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten till skyddsjakt bör stärkas i renbetesland och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att målsättningen att rennäringens förluster av renar inte ska behöva vara högre än 10 procent bör föras in i lagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vargrevir är oförenligt med renbetesland och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en maximinivå på 2 800 björnar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gynnsam bevarandestatus för vargstammen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en maximinivå för vargstammen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en samlad förvaltning för älg och kronvilt och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera viltförvaltningens arbete i syfte att säkerställa att det fungerar på ett effektivt sätt genom samförvaltning och ett ökat regionalt inflytande och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta förvaltningen av vildsvin och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om utfodring av vilt i första hand ska regleras direkt mellan markägare, arrendatorer och jägare och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen genom sina myndigheter endast får besluta om begränsningar eller förbud mot utfodring av vilt när markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat komma överens om en frivillig ordning i de fall där det finns en påvisad stor skada och situationen annars förblir oförändrad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska definiera vad som kan anses utgöra stor påvisad skada av vilt och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsningarna gällande utfodring av vilt endast ska omfatta klövvilt och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) eller annan myndighet bör få i uppdrag att, i fall av smittorisk, besluta om begränsningar i utfodring av vilt samt vidta andra utfodringsåtgärder som anses nödvändiga för att hindra smittspridning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommun eller statlig myndighet ska kunna begränsa utfodring med sockerbetor och jämförbara rotfrukter om utfodringen sker i sådant omfång att det kan få menliga effekter på intilliggande odlade marker, skog, trafiksäkerhet eller djurens hälsa, förutsatt att markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat enas om en lösning och trots medling från länsstyrelse, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effekterna av den reglering som införs gällande utfodring av vilt ska utvärderas inom en period på två år och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ripjakten i Norrbotten och Västerbotten bör få förlängt slutdatum och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ripjakten bör ha samma slutdatum i den resterande fjällvärlden och ripornas övriga utbredningsområde och tillkännager detta för regeringen.

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyddsjakt på trana och svan liksom tidigare ska kunna beviljas av länsstyrelsen efter ansökan eller utföras på länsstyrelsens initiativ och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa jakttid på korp och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att få tillbaka den tidigare jakttiden på morkulla och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avlägsna skyddet för skarv från EU:s fågeldirektiv för att kunna införa allmän jakttid på skarv och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om oljering av skarvägg och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om prickning av skarvägg och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa licensjakt på vikare och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättning för sälavskjutning och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Svenska Jägareförbundet ska ges jakt- och viltvårdsuppdraget åter för att fortsatt sköta delar av jakten och viltvården och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag till miljöorganisationer som motarbetar myndighetsbeslut ska upphöra, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljöorganisationers talerätt i viltfrågor avseende organisationskraven för att tillerkännas talerätt och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljöorganisationernas talerätt avseende att endast den organisation som är direkt berörd ska kunna överklaga beslut kring skydds- och licensjakt och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljöorganisationernas talerätt avseende att konsekvenserna av nuvarande lagstiftning bör utredas och att regeringen bör återkomma med förslag på hur lagstiftning och tillämpning kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Århuskonventionen bör förändras så att personer och miljöorganisationer som inte direkt berörs av ett skydds- och licensjaksbeslut inte heller ska kunna överklaga ett sådant jaktbeslut, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samma rätt till jakt och fiske för alla bofasta och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utgångspunkten i översynen av rennäringslagen ska vara att alla svenska medborgare ska ha samma tillgång till vårt gemensamma land och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vilt som mat och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jägare som gått en särskild utbildning under ett år bör få leverera högst 20 oavhudade vildsvin och kött från 20 vildsvin direkt till konsument och tillkännager detta för regeringen.

44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla jägare under ett år ska få lämna ett obegränsat antal oavhudade vildsvin till livsmedelsbutiker och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka bekämpningen av invasiva arter och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vilt som klimatsmart kött i kommunal skola och omsorg och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny brottsrubricering för jaktsabotage och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna framhåller den svenska jakten och viltvården som en tradition med anor sedan urminnes tider. Jägar- och fångstmetoderna har skiljt sig från landsända till landsända genom århundradena, beroende på landskapstyp och vilttillgång.

De vidsträckta skogar och den landsbygd som för bara några släktled sedan var de allra flesta svenskars hembygd, där har man genom många generationer levt och verkat i samklang med naturen, brukat jorden och levt av vad skogen gett i form av ved, virke, bär, svamp och vilt.

Jakten har dock genomgått stora förändringar. Det som förr var en livsnödvändig sysselsättning är numera ett fritidsintresse eller arbete. Det innebär dock inte att jakten som företeelse är mindre viktigt. Jakten är inte bara ett intresse för många utan har blivit en livsstil. Den svenska löshundsjakten har anor många sekler bakåt och är ett bevarandevärd kulturarv i sig.

Kraven som ställs på Sveriges jägare är höga. De måste veta hur man bedriver en säker och etisk jakt och känna till hur de olika djuren ska förvaltas och hur samspelet i naturen fungerar. Tack vare att alla svenska jägare måste lösa jägarexamen har de svenska jägarna en av världens högsta kunskapsnivåer.

Jakt är ett naturligt sätt att ta till vara på naturens överskott av vilt. Våra viltstammar är en resurs som ska förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt som också tar hänsyn till olika intressen i samhället.

Sverige har ungefär 300 000 registrerade jägare. Här finns utbredda kunskaper om jakt i allmänhet och om svenska naturförhållanden i synnerhet.

Sverigedemokraternas jaktpolitik har som utgångspunkt att ansvarsfull, reglerad jakt är positivt och bidrar till friluftsliv och kontakt med naturen.

Sveriges jägarkår utgör en ovärderlig kunskapsbank, som i stor utsträckning besitter och för vidare kunskap om djur, natur och kultur. Jaktetiken är i regel hög och viltförvaltningen fungerar i stora drag väl. Viltförvaltningen har dock ett antal olösta knutar, och Sverigedemokraterna har som uttalad ambition att vara en konstruktiv kraft i arbetet för att få detta politikområde att fungera ännu bättre.

Viltförvaltningen behöver fungera tillfredsställande, inte minst för att minimera trafikolyckor och skador för areella näringar, men också för att viltstammarna ska vara friska och starka. Det utgör i själva verket en förutsättning för långsiktigt hållbar jakt, som ger värden i form av viltkött, naturkontakt och friluftsliv.

Viltvård hjälper djur att överleva. Det kan vara utfodring, anläggning av våtmarker och reglering av rovdjursstammarna. Viltvården innefattar avskjutning för att förbättra viltstammarnas sammansättning och kvalitet.

Viltvårdsåtgärder syftar till att gynna viltets tillväxt och är ofta en förutsättning för att kunna bedriva jakt, samtidigt som det bevarar och ökar viltstammarnas storlek och produktivitet. Viltvård, framför allt biotopförbättringar, kan också gynna andra arter, såsom småfåglar, och inte bara jaktbart vilt.

De olika viltvårdsåtgärderna utförs vanligen av jägare och jaktlag. Utbildning och rådgivning om viltvård ges av jägarförbunden. Genom att minska rovdjurstrycket ökar chanserna för bytesdjur eller konkurrerande djur att överleva.

Det finns områden där viltet kan vara helt eller delvis beroende av utfodring för att överleva. Under vintertid utfodrar man ofta rådjur med hö och foder. Man kan även utfodra i form av att så en viltåker. Att fälla aspar så att älg och skogshare kan beta barken är ett bra sätt. Utfodring innefattar även utplacering av salt- eller mineralstenar.

Föda, vatten och skydd är grundläggande för viltet, precis som för oss människor. I jordbrukslandskapet är en viktig åtgärd att bevara öppna diken och naturliga buskage. För att hjälpa olika fåglars häckning sätter man ofta upp holkar. Viltet gynnas också av naturvårdshänsyn i jord- och skogsbruk.

Utländska arter som en gång i tiden planterats in i Sverige som jaktvilt är bl.a. dovhjort och fasan. De räknas i dag till vår inhemska fauna. I dag är det förbjudet att inplantera nya arter i den svenska naturen, eftersom det påverkar balansen i ekosystemet. I dag är mårddhund en främmande art som finns i Finland och hotar att sprida ut sig i Sverige. Denna och andra arter är därför tillåtna att jaga året om, ifall de observeras.

Sverige hade en mycket väl fungerande viltförvaltning före EU-inträdet. Makten över svensk jaktpolitik och beslut om viltvård behöver flyttas närmre dem som berörs, genom att en jaktmyndighet med förankring utanför storstadsregionerna inrättas.

Sveriges implementering av EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektivet har vidare fått orimliga konsekvenser och måste ses över grundligt. Sverigedemokraterna vill också avskaffa EU:s inflytande över vapenfrågor och generellt minska byråkratin kring innehav av jaktvapen.

Problem med vilda djur ska minimeras. Alla de stora rovdjuren måste förvaltas på ett ansvarsfullt sätt och det sammantagna rovdjurstrycket måste hållas på rimliga nivåer, både nationellt och lokalt.

Förvaltning av övrigt vilt, till exempel älg, kronhjort och vildsvin, ska vara ändamålsenlig och ta hänsyn till lokala förhållanden vad gäller trafik, skogsbruk och jordbruk. En alltför hög vilttäthet ger ökade viltskador och stor påverkan på omkringliggande fastigheter. De senaste årens ökande viltskador på jord och skog behöver begränsas. Vi vill också se över reglerna för viltkött och dess hantering, så att viltkött lättare kan säljas vidare till konsumenterna.

Reglerna för utfodring av vilt behöver skärpas, men vi ställer oss inte bakom ett totalförbud. Man måste begränsa möjligheten för miljöorganisationer att genom aktivism obstruera väl underbyggda jaktbeslut. Det handlar dock inte om att ifrågasätta biologisk mångfald eller att avsluta dialogen mellan jaktintressen och miljöorganisationer. Det nuvarande systemet kan emellertid ge oproportionerligt stor makt åt förhållandevis små organisationer, som saknar förankring i de regioner där jakt bedrivs.

Återta makten från EU

Sverigedemokraterna vänder sig, som beskrivet ovan, emot att EU dikterar svensk viltförvaltning. Det finns inga mervärden i att EU:s institutioner numera dikterar förutsättningarna. I frågor som berör viltförvaltning menar vi att det nationella parlamentet alltid ska ha sista ordet och att regeringen därmed tydligt ska verka för att Sverige återtar beslutsmakten gällande de frågor som ryms inom art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet.

Art- och habitatdirektivet

Artskyddsdirektivet innebär till exempel att jakt- och skogsbruk i praktiken skulle vara förbjudet om direktivet strikt följdes. Det innehåller nämligen ett förbud mot att störa fåglar eller skada deras häckningsplatser, oavsett var de befinner sig. Implementeringen av direktivet i svensk lagstiftning går, främst genom artskyddsförordningen, oftast betydligt längre än vad direktivet säger. Art- och habitatdirektivet behöver reformeras och anpassas efter regionala och nationella förutsättningar. Det måste i praktiken vara möjligt att ordna skydds- och licensjakt utan orimligt långa överklagandetider.

Klassa om vargen från att vara strikt skyddad i EU till att bli förvaltningsbar

Bilagorna till art- och habitatdirektivet måste få en ökad flexibilitet, så att rådande fakta, lokal hänsyn och forskning får större betydelse i beslutsunderlagen. Direktivets bilagor bör vara mer anpassade till naturens, viltets och dagens verklighet. Det skulle innebära att vargen flyttas från ett strikt skydd i bilagorna till att bli en förvaltningsbar art.

Viltförvaltningsdelegationernas beslutsräddighet och sammansättning

Sverige är ett stort land där olika landsändar hyser olika viltstammar. Just därför har beslutanderätt delegerats ned till länsstyrelserna, och viltförvaltningsdelegationer har inrättats i länen. Landet har exempelvis också delats upp i norra, mellersta och södra rovdjursförvaltningsområdet, där varje område har ett samverkansråd bestående av landshövdingarna. Vad gäller viltförvaltningsdelegationerna så har de ett övergripande ansvar i jakt och viltförvaltningen, med representation från politiken, intresseorganisationer, markägare med flera. Regeringen beslutade dock att förändra den ursprungliga sammansättningen genom att ge ytterligare mandat till miljö- och naturvårdsintresset och ekoturismen i förhållande till markägare och jägarintressen.

Sverigedemokraterna anser att det är viktigt med en stark lokal och regional förankring vad gäller inflytande och beslutsgång bland de människor som lever och verkar där. Beslut om skydds- och licensjakt måste kunna verkställas redan i viltförvaltningsdelegationen, när gynnsam bevarandestatus uppnåtts för en viltstam och med hänsyn till ekonomiska intressen. Sammansättningen i delegationerna måste också återgå till den ursprungliga, där balansen mellan politiken, olika intressen, myndigheter med flera speglas bättre än i den ändrade sammansättning som regeringen verkställt.

Rovdjur

Sverigedemokraternas politik är att eftersträva minskade konflikter och problem mellan rovdjur och människor på landsbygden. Alla de stora rovdjuren måste förvaltas på ett ansvarsfullt sätt, och det sammantagna rovdjurstrycket måste hållas på rimliga nivåer i hela landet. Förvaltningen syftar till att hålla rovdjursstammarnas antal på en lämplig nivå eftersom alltför stora stammar i slutändan slår tillbaka mot rovdjuren själva.

Koncentrationen av rovdjur är också besvärande i vissa delar av landet. Där det tidigare genom åren kunnat bedriva jakt, friluftsliv och djurhållning går det i många fall inte längre att känna den trygghets- och frihetskänsla som en gång upplevdes. Alltför ofta oroar sig lantbrukaren över sin jakthunds och sina tamdjurs säkerhet. Många barnfamiljer känner också oro över sina egna barns säkerhet utanför hemmet, både under lek och under väntan på skolskjuts. En levande landsbygd, med trygga människor och djur är också något som kan vara svårt att förena med närvaron av exempelvis flera vargrevir och en alltför stor björnstim i en kommun.

Skydds jakt och ersättning vid angrepp på tamboskap

Skydds- och licensjakt på rovdjur måste fungera snabbt och effektivt, när hundar, får och annan tamboskap får sätta livet till, men också när oskygga rovdjur kommer alltför nära bebyggelse och människor. Begreppet skydds jakt måste också vidgas och i högre grad användas i förebyggande syfte. I lika hög grad måste ersättningarna för drabbade djurägare ses över och sättas i relation till den verkliga ekonomiska skadan. Dessa åtgärder skulle mildra den upprörda stämning som råder i bygder där rovdjur gått till angrepp och öka acceptansen för de rovdjur som etablerat sig i bygden med omnejd.

Skydda rennäringen från rovdjursangrepp

När renhjordar angrips av rovdjur såsom järv, lo och björn, är ansökan om skydds jakt den första åtgärden som vidtas. Problemet är dock att rovdjur skyddas av ”gynnsam bevarandestatus”, vilket gör att en ansökan långt ifrån alltid beviljas. Renägarna har rätt till rovdjursersättning, vilken utbetalas till samebyarna. Genom ersättningssystemet för rovdjurs skador på rennäringen kompenseras samebyarna för förekomst av rovdjur och antalet föryngringar i renskötselområdet. Rovdjursersättningarna är ersättning för verkliga förluster av privat egendom. Det finns ett regelverk som reglerar rovdjursersättningen och som är baserad på en beräknad kostnad för varje rovdjursart som dokumenterats inom området. Det är därför också viktigt med fungerande och rättvisande inventeringsresultat.

Ingen renägare eller annan tamdjursägare ska behöva förlora slaktintäkter med mera på grund av alltför högt rovdjurstryck. Eftersom renbetesland redan hyser järv, lo, björn och kungsörn finns det inget utrymme för etablering av ytterligare predatorer om rennäringen överhuvud taget ska ges en chans att överleva. Ersättningarna för drabbade djurägare bör ses över och tydligare relateras till den verkliga ekonomiska skadan. Möjligheten att få till stånd skydds jakt inom samebyarnas områden bör stärkas, liksom i andra delar av landet där koncentrationen av rovdjur drabbar människor, deras hundar, tamboskap och näringsverksamhet. När en ny rovdjurspolitik antogs av riksdagen i december 2013 beslutades också om målsättningen att rennäringen inte ska behöva tåla högre förluster än maximalt 10 procent av renhjorden. Det fördes dock inte in i

lagstiftningen. För att denna viktiga näringsgren ska kunna bevaras behöver en högre ersättningsnivå för förlorade renar utredas, möjligheten till skydds jakt stärkas och målsättningen att rennäringens förluster av renar inte ska behöva vara högre än 10 procent föras in i lagstiftningen. Vargrevir i renbetesland är inte förenligt med målsättningen om procentuell förlust.

Björn och maximinivå

Det räcker inte med en miniminivå för björnstammens storlek. En hållbar förvaltning bör också inbegripa en maximinivå, som garanterar att björnstammen inte får växa sig alltför stor. Flera konflikter med dödlig utgång för människor har blivit resultatet av att vi börjar få en alltför stor björnstim. Som tur är sker björnattacker sällan, men de sker. Vidare har ett flertal svåra tillbud skett med allvarliga skador som följd och i vissa fall med dödlig utgång. Därför ser vi att ett tak på 2 800 björnar bör införas, där avskjutningen ökas i de län som uppstår störst koncentration av björn och att stammens storlek sedan minskas successivt.

Vargens bevarandestatus

I vissa områden i västra Svealand och södra Norrland är koncentrationen av varg mycket hög. Vargstammen i vissa områden behöver förvaltas mer aktivt. Vargens referensvärde för en gynnsam bevarandestatus ska dock vara i enlighet med propositionen En hållbar rovdjurspolitik, nedre gräns för minsta livskraftiga population, vilket är 170 vargar, innan licensjakt kan komma på tal.

Vargens maximinivå

Naturvårdsverket rapporterade 2019 till EU att referensvärdet för varg är 300 individer. Statusen beskriver det tillstånd som ska uppnås för att en art eller naturtyp ska kunna finnas kvar långsiktigt. Naturvårdsverket frångick däremot det beslut som togs av riksdagen 2013 på ett intervall för vargarna om 170–270 individer. Naturvårdsverket återopade för det nya referensvärdet ny forskning som myndigheten själv beställt. Riksdagsbeslutet 2013 om en hållbar rovdjurspolitik, inklusive det nämnda intervallet för gynnsam bevarandestatus av varg, grundades på omfattande forskning av det skandinaviska vargprojektet Skandulv. Projektet kom fram till att minsta livskraftiga population (MVP) för varg i hela Skandinavien var 100 individer. I och med att riksdagen antagit ett intervall om miniminivå för gynnsam bevarandestatus innan den kan anses jaktbar, skulle det även vara fördelaktigt med en maximinivå, ett tak, för att ha kontroll både nedåt och uppåt och för att få en mer förutsägbar förvaltning från år till år. Den övre gräns som riksdagen beslutat om skulle därför fungera alldeles utmärkt som tak. Med en nedre gräns på 170 och en övre gräns (taket) förslagsvis på 270 individer skulle vi mer effektivt kunna fastslå om det finns utrymme för licensjakt eller inte kommande jaktsäsong och slippa de eviga diskussionerna om huruvida det ska jagas varg eller inte. Det vore enklare, utifrån vinterns inventering, att avgöra och besluta om hur många vargar som får skjutas vid kommande vinters licensjakt. Finner inventeringen att beståndet ligger nära taket, ja, då finns ett utrymme för jakt. Finner inventeringen däremot att antalet vargar är närmare golvet än taket, ja, då bör det kanske

inte utlysas jakt, om inte för stora koncentrationer skapar lokala bekymmer. Skulle stammen slutligen ha nått en numerär över taket, då ska Naturvårdsverket besluta om jakt ner mot mitten av intervallet 170–270. Idag stöder myndigheterna sig enbart på minsta antal för gynnsam bevarandestatus, men inte på högsta antal för vargstammen. En vargstam utan tak är en obegränsad vargstam, som skapar en ändlös debatt med onödiga konfliktytor. Den skadar dessutom förtroendet för svensk jakt- och viltvård.

Älg- och kronviltsförvaltning

Kronhjortsbeståndet har ökat, och kronhjortar har spridit sig till delar av Sverige som tidigare inte var deras utbredningsområde. Kronhjort har kommit både söderifrån och från vårt grannland i väst, vilket innebär en ny utmaning ur förvaltningssynpunkt. För att underlätta förvaltningen bör man ha samma förvaltnings- och skötselområden för både älg och kronvilt. Ändamålet med förvaltningen ska vara att vårda stammarna och samtidigt reducera skador på skogar och grödor samt minimera antalet trafikolyckor med våra största hjortdjur. Grundtanken med älgförvaltningsgrupperna var att öka dialogen mellan de berörda aktörerna i viltförvaltningen, för att öka det regionala samarbetet och inflytandet.

Regional viltförvaltning

Lantbrukare och jägare ska ges mer inflytande i de regionala förvaltningsplanerna för att skapa en mer decentraliserad och regional viltförvaltning. Det är därför viktigt att älgförvaltningens arbete utvärderas i syfte att säkerställa att det fungerar på ett effektivt sätt och med ett ökat regionalt inflytande och samförvaltning.

Vildsvinsförvaltning

Vildsvinsstammen växer på sina håll kraftigt i Sverige och är samtidigt ett vilt som är mödosamt att förvalta, eftersom det är ett nattaktivt och skyggt djur. På sina håll ger vildsvinen upphov till kostsamma skador på areella näringar, varför det finns goda skäl att förenkla förvaltningen genom att ha ett mer tillåtande regelverk gällande hjälpmedel. Fler hjälpmedel, utan byråkratiskt besvärliga dispenser, har nu tillåtits, exempelvis viltkameror och mörkersikte. Det är ett stort steg på vägen. För att effektivisera skyddsjakten på vildsvin måste den även få bedrivas när det anses behövt för att förhindra skada i jordbruket. Det innebär att skyddsjakt även får bedrivas på annan del av fastigheten än där skada kan uppkomma. En god vildsvinsförvaltning måste ske i samförstånd med jägarkåren.

Ripjakt

Regeringen beslutade den 6 maj 2021 om nya tider för jakt som regleras i jaktförordningen. Beslutet möttes av skarp kritik och fick regeringen att backa om jakttidernas slutdatum i Norrbottens och Västerbottens län. De nu beslutade jakttiderna gäller från den 15 juli 2021.

Jakttiderna är centrala verktyg i arbetet med att förvalta vilt, och hur de utformas påverkar och engagerar många. Fram till i år har det varit tillåtet att jaga ripa ovanför lappmarksgränsen, fram till den 15 mars i hela Norrbotten och Västerbotten och till den sista februari i Jämtland.

Regeringens nya beslut innebär att ripjakten kommer att avslutas den 28 (29) februari i Älvdalens kommun och i Jämtlands län och den 15 mars ovan lappmarksgränsen i Västerbottens och i Norrbottens län. Jaktslutet i resten av Västerbottens, Norrbottens och Dalarnas län kommer att vara den 15 februari.

Allmän jakt på ripa kommer även i fortsättningen att vara tillåten i Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län, med samma jakttid som tidigare år, det vill säga från den 25 augusti till den 15 november.

Alla som bor i norra Sverige vet att fram till och med februari är förhållandena sådana att det i praktiken är omöjligt att jaga på fjället och att detta i praktiken innebär att vinterjakten på ripa försvåras eller helt omöjliggörs.

Sverigedemokraterna anser därför att det bör vara ett senare slutdatum för ripjakten i vidsträckt Norrbotten och Västerbotten. Ripjakt bör vara tillåten fram till och med den sista mars. Vi anser också att slutdatumet bör senareläggas över hela ripans utbredningsområde i den resterande fjällvärlden och att det därför ska vara tillåtet att jaga ripa till den 15 mars i Jämtlands och Dalarnas län.

Skydds jakt på trana och svan

Tranorna lever i livslånga parrelationer och båda föräldrarna tar hand om ungarna i flera månader tills de kan flyga. Svanen är också trogen sin partner livet ut och paret återvänder ofta år efter år till sitt gamla revir. Därför är det tveksamt att jakt på enskilda initiativ skulle vara försvarbart. Skydds jakt ska liksom tidigare kunna beviljas av länsstyrelsen efter ansökan eller utföras på länsstyrelsens initiativ.

Jakttid på korp och morkulla

Korpen har i dag ökat rejält i antal och är en stor predator på småvilt såsom fält- och skogsfågel, änder och harar. Den orsakar även skador inom tamdjursskötseln, framför allt vid fårens lamning. Därför bör det införas allmän jakt på korp från den 1 augusti till 31 december. Morkullejakten vid midsommar är en starkt förankrad jakttradition i Sverige, men den togs bort vid EU-inträdet, till ingen nytta alls, eftersom det har visat sig att jakten inte påverkar artens bestånd. Morkullan kan inte anses tillhöra en särskilt skyddsvärd art som skulle kräva extraordinära insatser. I dag är det tyvärr EU-regler som styr jakten på dessa arter, men regeringen ska aktivt jobba för att få tillbaka den tidigare jakttiden på korp och morkulla.

Skarven, människan och landskapet

Skarven utgör en i Sverige ansevärd stor population med många häckande par, och den ökade förekomsten påverkar fiskbestånden negativt, skapar sanitär olägenhet för friluftslivet och reducerar skog och natur till döda områden där fåglarna häckar. Skarven förekommer inte enbart i kustbandet, utan även vid sjöar i inlandet. I den svenska skärgården ses skarven som en av de talrikaste fågelarterna. Den förekommer i stora

delar av världen och är långt ifrån utrotningshotad. En allmän jakttid på skarv vore bra ur förvaltningssynpunkt och även ur ett naturvårdande perspektiv. Här sätter dock EU:s fågeldirektiv stopp för jakt, vilket är fel. Regeringen bör aktivt arbeta gentemot EU för en förändring av artlistorna och av direktiven i sin helhet för att flytta besluten tillbaka till medlemsländerna.

Utökad skydds jakt genom oljering och prickning av skarvägg

Skydds jakt är absolut nödvändig för att reducera de kraftigt växande skarvpopulationerna, men skarven har visat sig vara mycket svårskjuten i praktiken eftersom skydds jakten kräver både bemannad båt med förare samt skytt för att hantera skjutna fåglar. Risken för skadeskjutning är dessutom stor och en skadad skarv som regelbundet dyker ned under ytan blir mycket svår att få tag på. Nuvarande skydds jakt måste vara kvar, men den behöver samtidigt utökas med effektivare metoder för att göra skillnad. Sammantaget behöver siffrorna mångdubblas, vilket kan möjliggöras med mer gångbara metoder än att försöka skjuta prick. De effektivaste skydds jaktsåtgärderna har i stället visat sig vara oljering av skarvägg. Detta är en selektiv och beprövad metod, som utförs under en säker period efter äggläggningens början, och bedöms både vara lämplig och skonsam. Den utgör samtidigt en kontrollerad bas för adaptiv förvaltning. Oljeringen innebär att man doppar äggen i paraffinolja, vilket leder till att embryot inte får luft och dör inne i ägget. När man oljerar ägg lämnar man ett ägg per bo obehandlat. Detta för att skarvarna lägger nya ägg om de inte får någon unge från kullen. Däremot nöjer de sig med en.

En annan metod för att behandla ägg är prickning, där en tunn nål sticks genom ägget för att avstanna embryoutvecklingen. Regeringen bör återkomma med förslag på hur den utökade skydds jakten och beskrivna tillämpningen kan verkställas.

Säl, fiskenäring och licensjakt

I Sverige finns tre sälarter: gråsälen i Östersjön, knubbsälen på västkusten och i södra Östersjön och vikaren framför allt i Bottenviken. De senaste åren har antalet sälar ökat utmed Sveriges kustlinje, och de vållar allvarliga skador för kustfisket. Regeringen har nu ändrat i jaktförordningen, vilket möjliggör licensjakt på gråsäl. En licensjakt bör även möjliggöras för jakt på knubbsäl och vikare, eftersom dessas skador på fångster och fiskeredskap är likartade dem som gråsälen åsamkar. En licensjakt på liknande sätt som dagens regionala skydds jakt skulle inte hota sälbestånden. Snarare kan detta vara ett sätt att minska konflikten mellan sälarna och fiskenäringen, som känner av ökade skador på fiskeredskap och fångster. Kustfisket är en näringsgren med gamla anor som är viktig att bevara.

Ersättning för sälavskjutning

I dag är det enbart tillåtet att skjuta säl vid skydds jakt. Dels krävs ett tillstånd som kostar pengar, dels krävs det kännedom om var den får skjutas. Dessutom är båtinnehav ett måste, och det tunga djuret, vars kött och skinn inte får säljas, måste omhändertas. Sälen är därutöver ett djur som är svårjagat. För att öka incitamenten att överhuvudtaget kunna nå upp till de kvoter som tilldelats vid skydds jakt behöver en ersättning införas

till säljagare. På liknande sätt skulle ersättning kunna utgå vid den licensjakt på gråsäl som nu möjliggjorts av regeringen. Därmed skulle också risken för tjuvjakt och skadeskjutna djur kunna minskas.

Jakt- och viltvårdsuppdraget

Svenska Jägareförbundet har sedan 1938 haft ett allmänt uppdrag att sköta delar av jakt och viltvården i Sverige, det vill säga ända fram till januari 2021, då regeringen beslutade att vissa delar av uppdraget ska upphandlas. Förbundet har en ovärderlig kompetens med hög trovärdighet och med starka band med jägarkåren. Jakt- och viltvårdsuppdragets betydelse för jakt och viltvården i Sverige kan inte överskattas. Vi ser det därför som olyckligt att Naturvårdsverket kan ta undan en del av medlen i fonden för att kunna dela ut till andra organisationer. Sverigedemokraterna anser att jägarnas jaktkortsavgift ska fortsätta att oavkortat gå in i Viltvårdsfonden och sedan delas ut till olika former av verksamhet som har med jakten att göra. För att skapa en bättre långsiktighet för viltförvaltningen, vill vi att besluten om medel ur viltvårdsfonden ska gälla för tre år i taget.

Bidrag till miljöorganisationer

Det finns exempel på hur miljöorganisationer får bidrag för att aktivt motverka myndighetsbeslut. Detta menar Sverigedemokraterna är en orimlig ordning. Naturskyddsföreningen får årligen ett bidrag från Naturvårdsverket för att processa om vargjakt i domstol och för att driva frågan i EU. Denna utbetalning ska upphöra genom att regeringen ger direktiv om detta till Naturvårdsverket.

Miljöorganisationers talerätt i viltfrågor

Enligt 16 kap. 13 § miljöbalken ges ideella föreningar, om de uppfyller lagens kriterier, rätt att överklaga vissa domar och beslut kopplade till miljöbalken. Dessa föreningar är vanligtvis ideologiskt burna och kan ha en väldigt tydlig slagsida i en viss ideologisk riktning. Därför är lagen problematisk i sin utformning och påverkar i allra högsta grad möjligheterna att bedriva en sund viltvård.

Att kunna överklaga myndighetsbeslut är självklart i ett rättssäkert samhälle. Lika viktigt och självklart borde det vara att de som är berörda och drabbade ska ha talerätt. Talerätten borde rimligen ge större inflytande för berörd landsbygdsbefolkning och lokala föreningar, näringar och byalag. Det är dessa som berörs av problematik och myndighetsbeslut och som har naturlig och historisk förankring i den bygd där problematiken finns.

I dag får näst intill hemliga sällskap som inte har den minsta förankring i dessa bygder och områden ändå överklaga jaktbeslut. Nuvarande regelverk är minst sagt uppseendeväckande. Regeringen måste här se över lagstiftningen så att miljöorganisationernas rätt blir mer restriktiv.

Det är uppseendeväckande att en organisation som har totalt 100 medlemmar i hela Sverige ska tillerkännas talerätt och därmed kunna överklaga och stoppa beslut var som helst och där de aldrig någonsin har satt sin fot. De enda som direkt berörs är lokalbefolkningen.

Organisationer som har sitt säte i någon storstad och som agerar miljöorganisation på sociala medier ges rätten att obstruera och styra svensk jakt- och viltpolitik. Det är en orimlig ordning.

Nuvarande regelverk kring talerättens utformning behöver ändras när det gäller kvalifikationer för att kunna överklaga. Regeringen måste både ändra på organisationskraven för rätten att överklaga beslut om skydds- och licensjakt och utreda konsekvenserna av lagstiftningen samt återkomma med förslag på hur lagstiftning och tillämpning kan förbättras.

Århuskonventionen reglerar bland annat vilka som kan överklaga olika myndighetsbeslut och domslut inom miljöområdet. Det är viktigt att kraven skärps på de som ska ha rätt att överklaga myndighetsbeslut och att de därför ska vara direkt berörda av ett sådant beslut. Vi har alltför länge fått uppleva en rättegångscirkus när det gäller framför allt beslut om jakt på stora rovdjur.

Samma rätt till jakt och fiske för alla bofasta

Staten har under senare år gett renägare ensamrätt till älgjakt på allt större marker, på andra ortsbors bekostnad. Stora delar av det så kallade renbetesområdet har historiskt tillhört och/eller nyttjats av fjällbönder, vilket gör ett ensidigt gynnande av renskötare orimligt. Älgjakten är och har historiskt varit minst lika viktig för den övriga befolkningens försörjning som för renägarnas. Sverige bör se över och ändra det system som på flera områden och i allt högre utsträckning gynnar renägarsamer, på den övriga lokalbefolkningens bekostnad. En början är att ge alla bofasta samma rättigheter till jakt (älgjakt) och fiske. Alla som bor på statlig mark, där renskötsel är tillåten ska ha samma rättigheter till jakt och fiske oavsett näringstillhörighet och etnisk tillhörighet. Den dubbelregistrering vid jakt, där flera jaktlag jagar samtidigt inom ett område, behöver vidare utredas och ändras. Den är livsfarlig och skapar dessutom många onödiga konflikter.

Pågående översynen av rennäringslagen kopplat till domen mellan staten och Girjas sameby

Rennäringslagen innebär att medlemmar i samebyar får jaga och fiska på de områden som samebyarna använder ovanför odlingsgränsen, men lagen innehåller även bestämmelser om att varken sameby eller medlemmarna i sameby får upplåta jakt och fiske till andra. I stället är det som regel staten, via länsstyrelserna, som beslutar om sådana upplåtelser och även medger jakt och fiske till andra intresserade. Regleringen har sett ut på i princip samma sätt sedan den första renbeteslagen kom till 1886. Girjasdomen innebär en brytning mot dessa principer. Domen innebär att Girjas sameby inte bara ges rätt att upplåta jakt och fiske, utan en exklusiv sådan rätt. Girjasdomen kan i förlängningen komma att ändra förhållandena även beträffande andra samebyar, eftersom den konstaterar att även om rennäringslagen inte ger en sameby rätt att upplåta jakt och fiske ska urminnes hävd efter hänsyn till viss beviljad bevislättning tala för att en sameby ska ha denna rätt. Domen innebär därför att rennäringslagen behöver ses över. Regeringen meddelade genom minister Amanda Lind efter domen 2019, att den avser att initiera en utredning av domens konsekvenser. Som en konsekvens av detta har en parlamentariskt sammansatt utredning påbörjat sitt arbete. Vår utgångspunkt i

översynen av rennäringslagen är att alla svenska medborgare ska ha samma tillgång till vårt gemensamma land.

Vilt som mat

Tillgängligheten behöver ökas för att fler ska få möjlighet att äta viltkött. En ökad kunskap om vilt som livsmedel är ett steg i rätt riktning för att kunna marknadsföra viltkött som hälsosam mat. Viltet har stor potential att nå fler konsumenter om man lyckas förändra attityderna kring jakt och viltkött. Att äta vilt ska kunna vara en självklarhet och inte, som i dag, ett exotiskt inslag. Regeringen bör inleda arbetet med att förändra attityderna och marknadsföra vilt som en resurs.

Förenkla vilthanteringen och försäljningen av vildsvinskött

Den största utmaningen för företagarna inom viltnäringen är det komplicerade regelverk som gäller för att hantera produkten. Reglerna för vilthantering måste underlättas för att få ut viltköttet i handeln. Regeringen har nu agerat och arbetar med förenklade regler för småskalig försäljning av vildsvinskött direkt till konsumenter. Det är viktigt med åtgärder kring försäljning av vildsvinskött, som behöver underlättas genom att reglerna för distribution revideras så att jägarna själva kan sälja sitt byte efter godkänd trikinprovtagning. Detta i stället för som i dag, då vildsvinet måste ha passerat en vilthanteringsanläggning innan det kan säljas vidare eller bortskänkas.

Regeringens initiativ är lovvärt och ett steg på vägen för att uppmuntra till jakt och bidra till bättre kontroll av den snabbt växande vildsvinsstammen. Men det behövs en än större avskjutning än den som pågående förändringar kan förväntas leda till. Vildsvin är ett klövvilt som har allmän jakttid. Det innebär att ett obegränsat antal djur får fällas under angiven jakttid. För att på riktigt skapa incitament för jakt och försäljning av köttet ska jägare som gått en särskild utbildning under ett år få leverera högst 20 oavhudade vildsvin och kött från 20 vildsvin direkt till konsument. Alla jägare ska under ett år få lämna ett obegränsat antal oavhudade vildsvin till livsmedelsbutiker och restauranger, och med speciell utbildning kunna sälja kött från ett obegränsat antal djur för att på så sätt kunna öka vildsvinsjakten och få ut mer kött på marknaden.

Intensifiera bekämpningen av invasiva arter

Arbetet mot invasiva arter i Sverige måste intensifieras. De nya djuren i den svenska faunan hotar den ekologiska balansen i naturen och jakten på dessa djur måste effektiviseras och förhindra snabb ökning och spridning ute i landet. Det handlar inte bara om mårhund, som varit i ropet de senaste åren, och där Mårhundprojektet varit ett lovvärt initiativ, utan det handlar också om bisam, olika arter av ekorrar, tvättbjörn, några gäss och änder med flera. Det kan få allvarliga följder för vår naturliga fauna i Sverige om inte kraftfulla åtgärder sätts in mot nya och invasiva arters spridning. Sverigedemokraterna vill se större, snabbare och effektivare övervakning och bekämpning för att radera ut hotet från nya och invasiva arter mot den biologiska mångfalden.

Viltkött är klimatsmart

Viltkött innehåller många mineraler och är klimatsmart mat. Djuren betar i naturen, utan att ha transporterats. Köttet är magert och proteinrikt. Viltkött är fritt från antibiotika och andra främmande tillsatser och är det mest miljövänliga kött vi kan äta. Vilda djur föds fria, lever fria i naturen och väljer själva vad de äter. Dessa djurs kött är ekologiskt i ordets rätta bemärkelse. Regeringen bör verka för att förmå kommunerna att köpa in och servera viltkött i skolor och på äldreboenden.

Jaktsabotage

Det förekommer att jägare utsätts för förföljelse, hot och misshandel. Jaktorn förstörs och aktivister agerar medvetet för att störa ut jakt och förhindra myndighetsbeslut om skydds- och licensjakt. Idag finns ingen specifik brottsrubricering för jaktsabotage. En sådan bör införas. Den kriminaliserade gärningen bör omfatta sabotage av jakt, oaktat motiv. En intern försvårande omständighet bör vara om gärningen begåtts som aktivism. Straffskalan bör, enligt fransk modell, omfatta fängelse.

Martin Kinnunen (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Elsa Widding (SD)

Beatrice Timgren (SD)

Björn Tidland (SD)

Mats Nordberg (SD)